

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/30/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716010054
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3716010054.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Rastislava Vranku a JUDr. Dušan Krč-Šeberu v trestnej veci proti obžalovanému X. P., nar. X.XX.XXXX v X. B., trvale bytom X. B., t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Žilina, pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr.zák. s poukázaním na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr.zák., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. apríla 2016, prejednal odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Považská Bystrica proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, sp.zn. 2T/27/2016 zo dňa 22. marca 2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/ Tr.por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.
Podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vec sa vracia okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, sp.zn. 2T/27/2016 zo dňa 22. marca 2016 bol obžalovaný X. P. uznaný vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr.zák. s poukázaním na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr.zák. na tom skutkovom základe, že dňa 25.10.2015 predpoludním telefonicky požiadal svoju matku E. P., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX, okres X. B., aby za ním prišla do penziónu Velmont, ktorý sa nachádza v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva v Považskej Bystrici, v mestskej časti Dolný Moštenec a priniesla mu obed, následne sa dňa 25.10.2015 medzi 14.30 hod. až 14.45 hod. pod vplyvom návykových látok metamfetamínu a diazepam, stretol s E. P. na parkovisku oproti hlavnej pošte v Považskej Bystrici a spoločne sa taxíkom odviezli k penziónu Velmont v Považskej Bystrici, mestská časť Dolný Moštenec, kde odomkol vstupné dvere do penziónu, spoločne s matkou vošli dnu, obžalovaný P. uzamkol vstupné dvere penziónu a spoločne s E. P. vyšli na prvé poschodie penziónu, kde obžalovaný P. odomkol dvere na jeho garsónke, obaja vošli dnu a rozprávali sa o problémoch obžalovaného P. s bývaním, pričom obžalovaný P. chcel, aby mu matka pomohla nájsť bývanie, ale keď mu matka povedala, že v nedelju večer nič nevyriešia a aj tak už bude musieť ísť domov, lebo pre ňu príde sestra, sa rozčúlil a povedal jej, aby zostala, že to musia vyriešiť, lebo sa musí odsťahovať a nemá kam, následne zamkol dvere zvnútra, ale kľúč nechal vo dverách, pri ktorých zostal stáť a povedal, že ju nepustí, asi po 15 minútach, keď si obžalovaný P. sadol na posteľ, využila E. P. príležitosť, odomkla dvere, vybehla na chodbu pred garsónku a bežala smerom k ďalším garsónkam vľavo, klopala na dvere, pretože vedela, že vstupné dvere do penziónu sú uzamknuté a von by sa nedostala, nikto jej ale neotváral, obžalovaný P. ju dobehol a začal ju ťahať za bundu späť do garsónky, avšak E. P. sa chytila kľučky dverí a vytrhla sa mu, následne sa obžalovaný P. opakovane, asi 4-5-krát pokúsil E. P. vtiahnuť do svojej garsónky, jej odpor sa snažil prekonať škrtením v oblasti krku, ťahaním za tašku a šál, ktorý mala okolo krku a keď E. P. kričala o pomoc, tupým predmetom ju udrel na čelo nad ľavé oko a povedal jej, aby bola ticho a nerobila paniku, čím jej spôsobil odreniny na krku a na ľavej strane čela a potom, čo mu E. P. povedala, aby ju pustil, že dole pred budovou je jej sestra, opätovne ju nechcel pustiť s tým, že radšej to tam aj so sebou vyhodí do vzduchu, pretože nemá čo stratiť, vtedy E. P. zo strachu vytočila vo vrecku bundy telefónne číslo svojej sestry, ktorá ju čakala pred

budovou, ale do telefónu nič nehovorila, po poslednom útoku obžalovaný P. vošiel do garsónky, kde zotrval dlhšiu dobu, čo využila E. P. a prebehla okolo garsónky ku schodisku a zišla ku vstupným dverám penziónu, kde ju už čakali príslušníci Policajného zboru, ktorých zavolala sestra E. P., T. A., ktorá cez telefón počula krik a volanie o pomoc E. P., ktorá spreď hlavných dverí penziónu kričala na obžalovaného P., aby jej aspoň zhodil kľúče od vchodových dverí, na čo jej na opakované žiadosti obžalovaný P. kľúče hodil a E. P. si o 18.00 hod. odomkla vstupné dvere penziónu a vyšla z penziónu von.

Za to bol odsúdený podľa § 364 ods. 2 Tr.zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr.zák., § 36 písm. l/ Tr.zák., § 37 písm. n/ Tr.zák. na trest 1 rok odňatia slobody, na výkon ktorého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Citovaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní podala do zápisnice odvolanie prokurátorka, čo do viny a trestu v neprospech obžalovaného. V písomnom odôvodnení odvolania prokurátorka poukázala na to, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania ustálil, že obžalovaný nebránil svojej matke v odchode z penziónu, ale napadol ju v spoločných priestoroch penziónu, teda na mieste verejnosti prístupnom, čím sa dopustil prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr.zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr.zák. S prihliadnutím k takto zmenenej právnej kvalifikácii skutku uložil súd obžalovanému podľa § 364 ods. 2 Tr.zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr.zák., § 36 písm. l/ a § 37 písm. n/ Tr.zák. trest odňatia slobody na jeden rok so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Uvedený rozsudok okresného súdu prokurátorka nepovažuje za zákonný a opodstatnený, lebo podľa jej názoru okresný súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy. Prokurátorka poukázala na to, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní poprel, že svojej matke bránil v odchode z penziónu a že obmedzoval jej osobnú slobodu. Obžalovaný priznal, že nechcel, aby jeho matka odišla a hádali sa. Priznal, že matka mohla mať z neho strach, pretože bol v amoku, bol agresívny a vyhrážal sa jej. Obžalovaný uviedol, že z garsónky matka odišla sama, na chodbe ju ťahal za šatku, aby neodišla a vtedy spadla na koleno a je mu ľúto, ako sa k matke správal, pričom jeho správanie bolo ovplyvnené požitými drogami. Matke nakoniec hodil kľúče dole schodmi, keď už tam bola hliadka polície. Prokurátorka v dôvodoch odvolania ďalej uviedla, že poškodená ako svedkyňa na hlavnom pojednávaní uviedla, že sa s obžalovaným v jeho garsónke v penzióne hádali ohľadne jeho bývania. Keď prišli do penziónu, obžalovaný vstupné dvere penziónu zamkol. Potom išli na poschodie do garsónky, kde dvere nezamkol a kľúče nechal v zámku zvnútra. Keď už chcela ísť domov, nechcel ju z garsónky pustiť, znervóznel a zamkol. Neskôr sa jej podarilo dvere odomknúť, vybehla z garsónky na chodbu, obžalovaný za ňou vybehol a ťahal ju naspäť. Obžalovaný bol nervózný a hovorila mu, aby ju pustil, že ju vonku čaká sestra. Obžalovaný ju ťahal za šatku, ktorú mala na krku, čím jej spôsobil odreniny a keď ju pustil, spadla na koleno. Prsteňmi jej spôsobil zranenie na boku hlavy. Kričala, by jej obžalovaný dal pokoj a aby ju nechal odísť. Počas konfliktu s obžalovaným volala svojej sestre, ktorá čakala pred budovou a keď sestra počula jej krik, zavolala políciu. Poškodená uviedla, že bola šokovaná, ako agresívne sa k nej obžalovaný správa a aký bol výbušný. Popísala tiež dlhodobé problémy obžalovaného s drogami. Na základe vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní prokurátorka považuje obranu obžalovaného za účelovú s úmyslom bagatelizovať svoje konanie, tým dosiahnuť zmenu právnej kvalifikácie skutku a od toho sa odvíjajúci miernejší trest. Podľa názoru prokurátorky v priebehu hlavného pojednávania bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný vedel, že jeho matka chce z penziónu odísť, napriek tomu ju opakovane násilím ťahal späť a nechcel jej otvoriť vchodové dvere, od ktorých mal obžalovaný kľúče, a teda možno ustáliť, že obžalovaný bránil svojej matke užívať osobnú slobodu, nakoľko z penziónu nemohla dobrovoľne odísť, znemožnil a obmedzil jej voľný pohyb a tiež jej zabránil o svojom pohybe slobode rozhodovať, čím naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a/, d/ Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr.zák. a § 139 ods. 1 písm. c/ Tr.zák. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátorka má za to, že súd na základe zisteného skutkového stavu po vyhodnotení dôkazov jednotlivo i v ich súhrne mal konanie obžalovaného s prihliadnutím na spôsob vykonania činu, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku, právne kvalifikovať ako zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a/, d/ Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr.zák. a § 139 ods. 1 písm. c/ Tr.zák. a uložiť mu primeraný trest. Preto prokurátorka navrhla, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sám rozhodol vo veci tak, že uzná obžalovaného vinným zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a/, d/ Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr.zák. a § 139 ods. 1 písm. c/ Tr.zák. a uloží mu primeraný trest.

Krajský súd, ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre rozhodnutie podľa § 316 Tr.por., na podklade podaného odvolania na neverejnom zasadnutí, konanom podľa § 326 ods. 1 písm. b/ Tr.por., preskúmal v rozsahu a z dôvodov podľa § 317 ods. 1 Tr.por. zákonnosť a odôvodnenosť odvolaním napadnuté všetky výroky rozsudku okresného súdu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Svoju prieskumnú povinnosť odvolací súd okrem vytýkaných chýb zameril aj na prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por. Na základe vykonania svojej prieskumnej povinnosti odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky je dôvodné.

Na základe preskúmania správnosti samotného odvolaním napadnutého rozsudku odvolací súd na základe obsahu spisového materiálu zistil, že okresný súd v skutkovej vete napadnutého rozsudku ustálil skutkový stav v úplnej zhode so skutkovým stavom uvedeným v skutkovej vete obžaloby, ktorý skutkový stav prokurátor zrejme ustálil z výpovedí poškodenej, matky obžalovaného, z prípravného konania.

Odvolací súd zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania zistil, že prokurátorka na základe súhlasu sudcu postupom podľa § 264 Tr.por. prečítala poškodenej jej výpoveď z prípravného konania pre existenciu rozporov vo výpovediach poškodenej (14. a nasl. minúta zvukového záznamu). Pozornosť odvolacieho súdu tiež neušlo, že hoci podľa obsahu spisu poškodená v prípravnom konaní viackrát vypovedala, ani podľa obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní a ani podľa zvukového záznamu jej nebolo zistiteľné, ktorú konkrétnu výpoveď poškodenej z viacerých jej výpovedí (z ktorého čísla listu spisového materiálu) prokurátorka čítala na hlavnom pojednávaní.

Keďže z uvedeného vyplýva, že vo výpovedi poškodenej na hlavnom pojednávaní boli konštatované rozpory oproti jej tvrdeniam v prípravnom konaní, s poukazom na prevzatie skutkových okolností z obžaloby okresným súdom do skutkovej vety rozsudku, ostala v odôvodnení napadnutého rozsudku v rozpore s ustanovením § 168 ods. 1 Tr.por. absolútne nezodpovedaná otázka, z ktorej konkrétnej výpovedi poškodenej vychádzal okresný súd pri ustálení skutkového stavu veci a ako sa vyporiadal s rozpormi, konštatovanými na hlavnom pojednávaní prokurátorkou, medzi tvrdeniami vo výpovedi poškodenej na hlavnom pojednávaní oproti jej tvrdeniam v prečítanej výpovedi.

Pozornosť odvolacieho súdu tiež neušlo, že v zápisniciach o výpovedi poškodenej zo dňa 25.10.2015 a 26.10.2015 je okrem iného zaznamenané nasledovné vyjadrenie poškodenej, matky obžalovaného: „... ako svedok sa svojho práva odoprieť vypovedať nevzdávam a k veci vypovedať budem.“ (č.l. 48 a 59). Takéto vyjadrenie poškodenej zjavne vykazuje znaky protirečivosti, keď poškodená na jednej strane mala uviesť, že sa nevzdáva svojho práva odoprieť vypovedať vo veci svojho syna a vzápätí mala uviesť, že vypovedať bude, pričom takéto protirečenie nebolo na hlavnom pojednávaní vyjasnené, ako jedna zo základných podmienok pre posúdenie možnosti čítania v súlade so zákonom získaného dôkazu v zmysle § 119 ods. 2 Tr.por. V odôvodnení napadnutého rozsudku tiež absentujú úvahy okresného súdu, ako sa s týmto protirečením vyporiadal vo vzťahu k ustáleniu skutkového stavu veci, keďže okresným súdom boli z obžaloby do skutkovej vety napadnutého rozsudku v plnom rozsahu (doslovne) prevzaté skutkové okolnosti prípadu, majúce nepochybne svoj podklad v tvrdeniach poškodenej z prípravného konania.

Pokiaľ ide právne posúdenie skutkových okolností, ustálených v skutkovej vete napadnutého rozsudku, odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že podľa ustálenej súdnej praxe bránenie v užívaní osobnej slobody v zmysle § 183 ods. 1 Tr.zák. je zásah do osobnej slobody, ktorým sa znemožňuje alebo obmedzuje voľný pohyb človeka a zároveň sa mu bráni o svojom pohybe slobodne rozhodovať, pričom bránenie v užívaní osobnej slobody musí byť ťažko prekonateľné. Dĺžka doby, počas ktorej sa obmedzuje osobná sloboda, nie je rozhodujúca, môže ísť aj o obmedzovanie počas krátkej doby (napr. uzavretie v miestnosti alebo v budove, znemožnenie pohybu zviazaním končatín, zvieraním v náručí, bránenie poškodenému vo vystúpení z dopravného prostriedku, uzavretie dverí auta a pod.).

S poukazom na vyššie uvedené a súdnou praxou uznávané úvahy o naplnení pojmového znaku bránenia užívať osobnú slobodu v zmysle § 183 ods. 1 Tr.zák. je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné dať za pravdu názoru prokurátorky v odvolaní, podľa ktorého názoru v odôvodnení napadnutého rozsudku absentujú pre posúdenie veci významné úvahy okresného súdu, z akých dôvodov okresný súd na skutkový stav veci, ustálený v skutkovej vete napadnutého rozsudku, nedospel k záveru o naplnení tohto pojmového znaku bránenia užívať osobnú slobodu, najmä vo vzťahu k zistenej skutočnosti podľa skutkovej vety napadnutého rozsudku, že obžalovaný pred jeho matkou zamkol dvere garsónky a ostal pred nimi stáť s tým, že matku nepustí von a takto stál pred dverami asi 15 minút.

Podľa názoru odvolacieho súdu bez povšimnutia okresného súdu, ako aj orgánov činných v prípravnom konaní, zostalo riadne objasnenie otázky príčetnosti obžalovaného, ktorá otázka je podľa názoru odvolacieho súdu tiež významná pre rozhodnutie vo veci vzhľadom na ustanovenie § 23 Tr.zák. Zo znaleckého posudku, zadováženého v prípravnom konaní vyplýva, že znalec zistil u obžalovaného duševné poruchy, a to závislosť na viacerých psychoaktívnych látkach a emočne nestabilnú osobnosť - impulzívny typ (č.l. 121). Vo vzťahu k duševnej poruche - emočne nestabilná osobnosť - impulzívny typ - znalec uviedol, že takouto poruchou postihnutá osoba sa vyznačuje náchylnosťou konať impulzívne bez ohľadu na možné následky a so sklonom k emočným výbuchom (č.l. 120). Z obsahu uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že znalec neriešil úlohu posúdiť príčetnosť obžalovaného v prejednávanej veci.

Pozornosti odvolacieho súdu tiež neušlo, že súčasťou spisového materiálu je tiež pripojený spis okresného súdu, sp.zn. 2T/255/2014, v ktorej veci bol znalecky skúmaný duševný stav obžalovaného. V uvedenom inom konaní znalci u obžalovaného tiež zistili existenciu duševných porúch, a to závislosti, ako aj emočne nestabilnej poruchy osobnosti - impulzívny typ. V uvedenej veci znalci dospeli k záveru, že uvedené duševné poruchy obžalovaného (zhodne zistené aj v tejto prejednávanej veci) mali forenzný význam na ovládacie schopnosti obžalovaného.

S poukazom na uvedené, na tvrdenie obžalovaného o jeho ťaživej situácii vo vzťahu k nutnosti vyriešiť si ďalšie bývanie, ako aj s poukazom na poškodenou charakterizované správanie sa obžalovaného ako prekvapujúce a nečakané, vyvstáva dôvodná otázka príčetnosti obžalovaného v čase činu. Vyriešenie tejto otázky v prejednávanej veci je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie veci významné, nielen z hľadiska správneho právneho posúdenia konania obžalovaného, ale aj pre prípadné ukládanie trestných sankcií.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že výroky napadnutého rozsudku trpia chybami pre nejasnosť skutkových zistení pre to, že sa okresný súd nevyporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy. Preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/ Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Keďže doplnenie konania odvolacím súdom by mohlo viesť k iným skutkovým záverom, ako boli ustálené okresným súdom v napadnutom rozsudku, odvolací súd podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vrátil vec okresnému súdu, aby v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Po vrátení veci bude predovšetkým úlohou okresného súdu znovu vypočítať poškodenú po riadnom poučení o svojich právach so zaznamenaním jej vyjadrenia po poučení aj do zvukového záznamu, aj k tomu, či bola v prípravnom konaní riadne poučená o svojom práve odmietnuť vypovedať ako svedok vo veci obžalovaného, či porozumela obsahu tohto poučenia a či toto svoje právo uplatnila alebo nie. Ďalej bude nevyhnutné doplniť znalecké dokazovanie so zameraním na objasnenie otázok príčetnosti obžalovaného s tým, že vzhľadom na súčasnú účinnosť znenia ustanovenia § 148 ods. 1 Tr.por. bude postačovať vyšetrenie duševného stavu obžalovaného jedným znalcom. Úlohou doplnenia znaleckého dokazovania podľa názoru odvolacieho súdu musí byť aj zodpovedanie otázky ustálenia prípadného stavu ovplyvnenia obžalovaného návykovými látkami v čase činu, vzhľadom na doteraz u obžalovaného ustálené duševné poruchy v čase činu a bude potrebné ustáliť aj konkrétnej miery vplyvu jednotlivých duševných porúch na ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti obžalovaného v čase činu.

Pri rozhodovaní vo veci samej bude úlohou okresného súdu riadne ustáliť skutkový stav veci a v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr.por., uviesť konkrétne dôkazy, ako aj úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Pri právnom posúdení zisteného skutkového stavu odvolací súd upriamuje pozornosť okresného súdu aj na ustanovenie § 184 Tr.zák., chrániace slobodu pohybu jedinca rovnako ako ustanovenie § 183 Tr.zák. s tým, že ustanovenie § 183 Tr.zák. vyžaduje preukázanie ťažko prekonateľného bránenia v užívaní slobody pohybu.

Vzhľadom na to, že obžalovaný je doposiaľ vo väzbe, odvolací súd skúmal, či u neho naďalej trvajú dôvody väzby. S poukazom na dôvody doterajších rozhodnutí o väzbe obžalovaného a na obsah doposiaľ zadováženého spisového materiálu, odvolací súd dospel k záveru, že u obžalovaného naďalej trvajú materiálne podmienky väzby spolu s dôvodnou obavou podľa § 71 ods. 1 písm. a/, b/ Tr.por. V

súvislosti s ďalším trvaním väzby však odvolací súd dáva do pozornosti okresného súdu, že vo veci vedenej na okresnom súde pod sp.zn. 2T/255/2014, v ktorej je zákonným sudcom rovnaký sudca, je obžalovanému nariadené ochranné liečenie ústavnou formou, faktický nástup ktorého liečenia by mohol objektívne eliminovať existenciu dôvodnej obavy, pre ktorú je obžalovaný vo väzbe v tejto veci. Preto bude úlohou zákonného sudcu skúmať nevyhnutnosť ďalšieho trvania väzby obžalovaného aj z hľadiska možného zabezpečenia urýchleného nástupu obžalovaného na výkon ochrannej liečby ústavnou formou, ktoré zabezpečenie nástupu liečby v inej veci v súčasnosti nie je v právomoci tohto senátu odvolacieho súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.